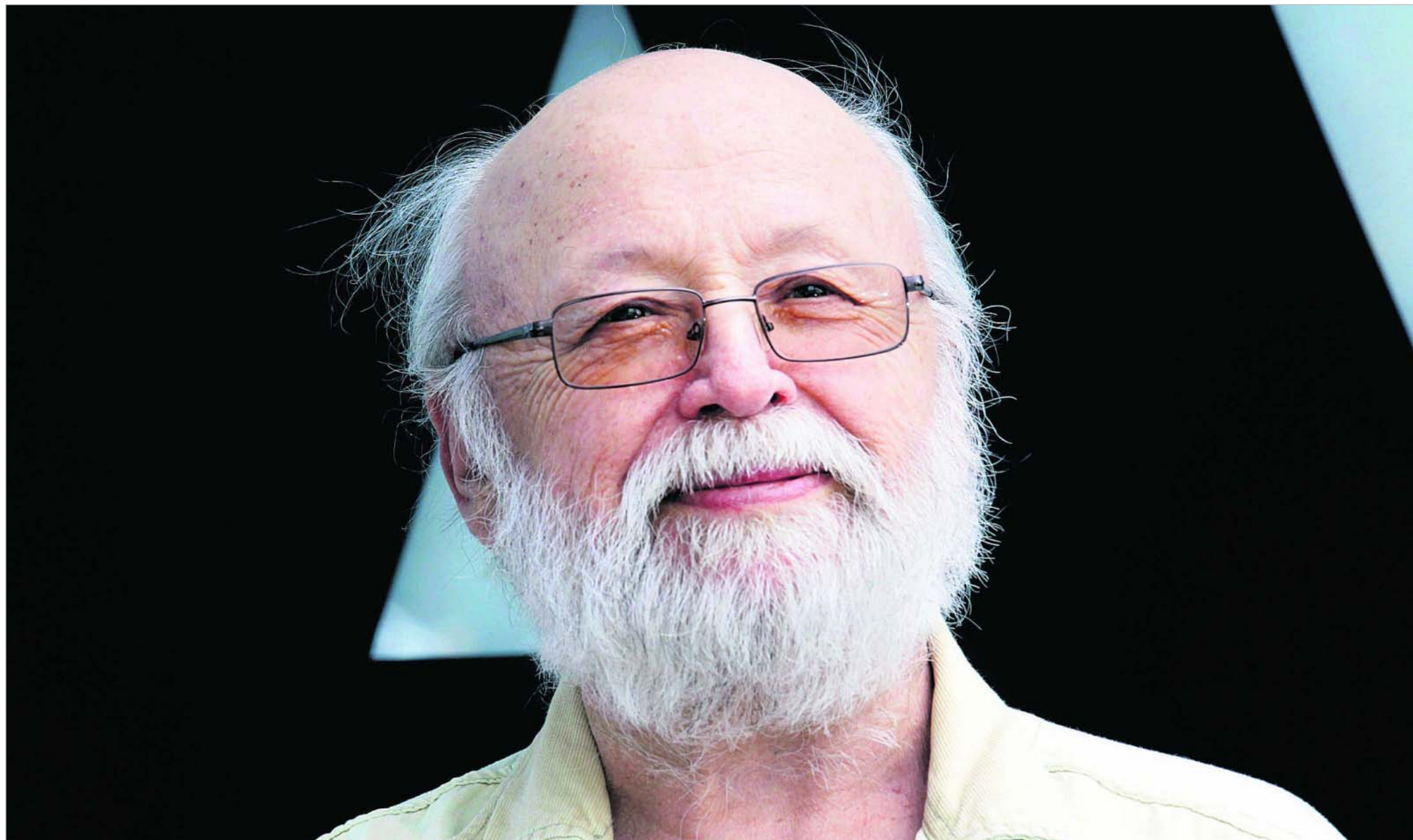

Tänään: Turo, Turka (suom.), Tor, Tore, Tora (ruots.), Prokko, Okko (ortod.)
Huomenna: Jasmin, Iita, Jade (suom.), Nanna, Nanny (ruots.), Valto (ortod.)Aurinko nousee Helsingissä kello 4.09 ja Oulussa 2.51.
Aurinko laskee Helsingissä kello 22.40 ja Oulussa 23.53.

JUHANI NIIRANEN HS

"Minulla on sellainen vamma, etten tunne pelkoa missään tilanteessa", sanoo Volvo-Markkasena tutuksi tullut Matti Markkanen. "Aistini vain terävöityvät tiukassa paikassa."

Pankkiryöstäjä lähetteli poliisille terveisiä

Volvo-Markkanen opetteli viisi kieltä ja hurautti matematiikkaan.

Arno Seiro

TAKSI ajaa kahvilan eteen. **Matti Markkasta** kuljettava auto ei kuitenkaan ole Volvo. Mahdollisuus avata keskustelu tilannehuumorilla menee siis sivu suun.

Markkanen ryösti liki puoli vuosisataa sitten pankkeja Pohjoismaissa ja muualla Euroopassa. Hän käytti ryöstöissä auton usein Volvoa, minkä vuoksi hän sai liikanimen Volvo-Markkanen.

Nykyään Suomen kuuluisin pankkiryöstäjä ei enää autoa ajele.

"Minulla on näkökyky mennyt sen verran heikoksi, että päätin luopua ajamisesta", 73-vuotias Markkanen sanoo.

MARKKANEN aloitti pankkiryöstöt Tanskassa. Hän halusi käyttää ryöstöissä ruotsalaisen autoteollisuuden yipeyttä, koska se oli julennut ilmoittaa mainoksessaan, että näitä autoja ei kukaan pysty varastamaan.

Se oli haaste.

"Pidän haasteista. Tanskassa poliisiviranomaiset olivat sanoneet, ettei pankkiryöstö onnistu siinä maassa. No, piti minun yrittää."

Markkanen pitää myös pilanteesta. Hän kertoo ryöstöretkistään leppoisasti.

"Leppoisa oli tunnelma ryöstöissäkin. Puhuin aina hyvin sivistyneesti paikalla olleille ja lähetin poliisille terveisiä."

VÄLILLÄ Markkanen saatiin kiinni, välillä hän pakeni vankilasta nerokkailta tavoilla. Elämä nytkähteli eteenpäin rikoskierteessä. Syitä siihen voi etsiä Markkanen lapsuudesta,

jota hän vietti muun muassa Rovaniemellä Lapin sodan aikaan.

"Isäni opetti minulle, että mitä tahansa saa tehdä, kunhan ei jätä häntä oven väliin. Ei se ollut varmasti paras tapa kasvatattaa lasta."

Markkanen isä oli Lapissa yhteysupseerina suomalaisten ja saksalaisten välillä. Myöhemmin hän käytti hyväkseen suhteitaan venäläisiin, jotta sai poikansa Neuvostoliiton turvallisuuspoliisin KGB:n palkkalistoille.

Se oli isän visio pojan hyvästä elämästä: työ suuren työnantajan palveluksessa.

"Toimin jonkin aikaa myös ranskalaisen vastarintaliikkeen OAS:n riveissä, koska olin rakastunut ranskalaisagenttiin."

Markkanen katse kostuu, kun hän muistelee tyttöystä-

vänsä väkivaltaista kuolemaa Algerian rannikolla 1960-luvun alussa.

"Sen jälkeen menetin mielenkiintoni elämään. Suhtauduin asioihin pilailullinjalla."

PANKKIRYÖSTÄJÄ luki itsensä vankilassa ylioppilaaksi. Viittä kieltä sujuvasti puhuva Markkanen tutustui matematiikan maailmaan – ja ainakin osittain huonoksi onnekseen.

"Törmäsin sellaiseen käsitteeseen kuin Occamin partaveitsi."

Se tarkoittaa ajattelua, jossa kaikki epäoleellinen karsitaan pois, ja jäljelle jää vain todennäköisimmin oikea vastaus.

"Olen elänyt sen mukaisesti. Mutta ajattelutapa on vienyt spontaanisuuden pois, ja se on surullinen asia. En voi toisaalta sanoa koskaan olleeni onnellinen."

MUTTA on Markkanen elämästä tapahtunut paljon hyviäkin asioita.

Vuonna 1987 elokuvaohjaaja ja kirjailija **Taavi Kassila** kävi puhumassa hänet vapaaksi vankilasta.

Markkanen sai töitä elokuvatuotantoyhtiöstä – ja löysi sieltä vaimonkin. Kassila kirjoitti Markkasesta kaksi kirjaa, jotka on tänä vuonna yhdistetty yhdeksi.

Nyt Markkanen eläkepäivät sujuvat Helsingissä. Hän muutti muutama vuosi sitten Espanjasta takaisin kotimaahansa. Diabetes ja aivohalvaus ovat koetelleet, mutta ne eivät ole kukistaneet miellyttävää seuramiestä.

"Olisin toivonut toisenlaista elämää. Että voisin uskoa jonkin muuhunkin kuin Occamin partaveitseeseen."

Mitä Markkanen on oppinut elämästä? "Enpä juuri muuta, kuin ettei elämä lyhenee aika nopeasti. Ja lapsista olen alk-

KUKA?

Martin Edholm

- Ristimänimeltään **Matti Markkanen**.
- Syntynyt **1937**. Eläkeläinen.
- Asuu yksin Helsingissä.
- Kolme lasta.
- Käyttää nykyään nimeä **Martin Edholm**. Edholm on ex-vaimon nimi, Martin oli käyttökelpoinen Espanjassa asuessa.
- Kirjoitti **1972** Sörnäisten vankilassa ylioppilaaksi.
- Istunut vankilassa yhteensä noin **20 vuotta**. Vapautui vankilasta **1987**.
- Pankkiryöstäjä ei Markkanen enää ole tehnyt, mutta sai **1995** kahden vuoden tuomion varastetun tavaran välittämisestä.

TURHA oli selittävä, että olin ottanut vain pari olutta (ruuanlaiton ja saunan yhteydessä). Turhaa myös muistuttaa, että Välimeren lapsena osaan uida hyvin.

Lopulta kun ymmärsin, että koko mökki oli osoittanut minulle mieltään silkasta huolenpidosta ja kiintymyksestä, osasin suhtautua sukulaisten kritiikkiin ja ottaa heidät huomioon oikealla tavalla.

Ojensin lumpeenkukat anteeksi-pyyntöä.

Ennio Zuccaro
hs.ihmiset@hs.fi
Kirjoittaja on sisilialaistainen helsinkiläinen.

MUISTAMME

Ola Forsberg
Ilmailujohtaja
(1921–2011)

Muistokirjoitukset luettavissa **Helsingin Sanomien verkkosivuilta osoitteessa: HS.fi/muistot**.

Valikoima päivän parhaita menoja

UUTTA KAUPUNGISSA
Norwegian Wood. Draama. Kinpapalatsi 7 (Kaisaniemenkatu 2 B) klo 11.45, 14.45, 17.45 ja 20.40.
Tapaus Punahilkka 2. Animaatio. Bio Rex Sello 3 (Ratsukatu 3, Espoo) (3d) klo 17.45. Flamingo 5 (Tasatie 8, Vantaa) (3d) klo 21.15 (alkup. versio). Studio Järvenpää (Helsingintie 12, Järvenpää) (3d) klo 19.30. Tennispalatsi 5 (Salomonkatu 15) (3d) klo 13.45 (alkup. versio), 16 (alkup. versio), 18.30 (alkup. versio) ja 20.45 (alkup. versio).
Fafa (Lönnröntinkatu 35). Satu Neonen ja Laura Paavilainen 8–31. 7. Ma–su klo 11–18.
Forum Box (Ruoholahdenranta 3 A). *Keskittymisharjoituksia* – Anni Henriksson, Santtu Koivu, Elisa Lientola ja Atte Uotila 8–14. 7. Ke–su klo 12–18.
Galleria Oksasenkatu 11 (Oksasenkatu 11). *Vaaraton tila* – Matti Lehtosen mediaperformanssi 8–14. 7. Ke–su klo 12–18.
Kuvataideakatemia galleria (Kasarmikatu 44). Jonna Salonen

ja Ulla Leppävuori 8.–31. 7. Ma–su klo 11–18.
Tila (Kalevankatu 40). *Ten Men – Valokuvia Intiasta* – Teresa Galeinin 8.–28. 7. Ti–su klo 12–18.

KONSERTIT
Iija Jalkanen. Grand Casino, lounge (Fennia-kortteli, Mikonkatu 19) klo 22. Vapaa pääsy.
Heleitä Amerikan ääniä. Yhdysvaltalainen naiskuoro Northwest Girlchoir. TempPELLIAUKION KIRKKO (Lutherinkatu 3) klo 14. Vapaa pääsy.
Olivier Wu, piano. TempPELLIAUKION KIRKKO (Lutherinkatu 3) klo 10. Vapaa pääsy.
Gerhard Kaufel, urut. Saksalainen kirkko (Unioninkatu 1) klo 15. Vapaa pääsy.
Martti Lahtinen, urut. Tuomiokirkko (Unioninkatu 29) klo 12. Vapaa pääsy.

KEIKAT
Iron Maiden, Alice Cooper. Olympiastadion (Paavo Nurmen tie 1) klo 19. Liput 63 ja 69 e.
L.A.M.F., The Liar. Bar Loose (Anankatu 21) klo 22. Liput 7 e.
De Sotos. Apollo Live Club (Mannerheimintie 16) klo 22. Liput 9 e.
Heijastin, Positive Wave, Dasputnik. Vadelma-klubi. Club Liberterte (Kolmas linja 34) klo 22. Liput 5 e.
Jelly. LeBonk Music Machine (Yrjökatu 24) klo 22. Liput 8 e.

Jazz-Espa 5.–29. 7. Espan lava (Espanadin puisto) klo 16 Jussi Paavola Paris Quintet. Vapaa pääsy.
Mauron Maiden. Dom Helsinki (Fredrikinkatu 42) klo 24. Liput 7 e.
Sugar Ray Norcia, Otis Grand & Nite Time Jumpers. Storyville (Museokatu 8) klo 22. Liput 10 e.
The Coverslaves. Dj Rockmaster. On the Rocks (Mikonkatu 15) klo 23. Liput 7 e.
Silvennoinen & Maijanen Band. Sir Eino (Eteläesplanadi 18) klo 22. Liput 8 e.
Steamradio. Rymy-Eetu (Erottajankatu 15–17) klo 21.30. Liput 8 e.
Sky Dee & Demons. Ravintola Sture21 (Sturenkatu 21) klo 21. Liput 5 e.
Esa Nummela Band. Raffaello, terassi (Aleksanterinkatu 46) klo 21.30. Vapaa pääsy.

KLUBIT
Slam it. Livenä Tes La Rok. Slam it -dj:t. Kuudes linja (Kaikukatu 4, sisäpiha) klo 23–4. Liput 10 e.
Cosmic Friday. Dj:t Poika ja Hirviö. Siltanen (Hämeentie 13 B) klo 21–2. Vapaa pääsy.
Netsky (live). Dj:t Milla Lehto, Genki, Bates ja Defence-dj:t. DTM (Iso Roobertinkatu 28) klo 22–4. Liput 15 e.
Fag You! Dj:t Shoplifter ja Janne X. Nolla (Pohjoinen Rautatiekatu 21) klo 22–4. Liput 5 e.

Iron Maiden esiintyy Olympiastadionilla (Paavo Nurmen tie 1) klo 19. Liput 63 ja 69 e.

Spin FM:n kesäklubi. Spin FM -dj:t. Kokomo (Uudenmaankatu 16–20) klo 21–4. Liput 5 e.
NRJ at Sea. Dj Tony Mikael. Lähtö klubiristeilylle Kauppatorin Koler-altaalta. M/S Emma (Kauppatorin) klo 20–24. Liput 15 e.
Dj Paolo Bucciarelli. Porvoonkadun Baari (Porvoonkatu 19) klo 21–2. Vapaa pääsy.
Sprait! Dj:t Kaiu, Sakura ja Bobby Speed. Isoroba 10 (Iso Roobertinkatu 10) klo 21–3. Vapaa pääsy.
Jukka Poika & Selecta Andor, Pelan & Droid (live). Piilopaikka (Laukkarinne 4, Vantaa) klo 22–4. Liput 6 e.

Latin Beat. Dj Lucho. Coronita (Annankatu 31–33) klo 21–2.30. Vapaa pääsy.
Phonour. Livenä Tokk. Dj:t Jussi-Pekka Parikka ja Juho Kahilainen. Mbar (Mannerheimintie 22–24) klo 21–3. Vapaa pääsy.
Rymy. Dj:t Latenite ja Tuuttimörkö ystävineen. Kuudes linja, terassi (Kaikukatu 4) klo 19–24. Vapaa pääsy.
After Work Friday. Dj Marko Makelove. Indian Summer (Vuorikatu 22) klo 17–21. Vapaa pääsy.
Dj Spooey. Ahjo (Bulevardi 2–4) klo 22–4. Vapaa pääsy.
Dj A. Myllykoski. Ravintola Teatteri, klubi (Pohjoisesplanadi 2) klo 22–4. Liput 8 e.

TEATTERI
Ronja, ryöväritytär. Ryhmäteatteri. Suomenlinnan Hyvän omantunnon linnake klo 19. Liput 16, 23 ja 32 e.
Tohvelisankarin rouva. Teatteri Tuli, Eläintarhan koulu, pihateltta (Savonkatu 2) klo 19. Liput 14 ja 17 e.

TANSSEI
Sadancen. Seurasääri (Seurasäärientie) klo 13.30. Vapaa pääsy.

MUUT MENOT
Vanhon värädiakuvien tustaa. Terho Nikulainen kertoo 1950-luvun valokuvista. Arkadia (Pohjoinen Hesperiäntkatu 9) klo 17. Vapaa pääsy.

Husö Jump -ratsastustapahtuma. Ratsastuskisoihin lisäksi ohjelmassa on poniratsastusta ja myyntikojeja. Husö Ratsastuskeskus (Talosaaarentie 283, Sipoo) klo 16. Vapaa pääsy.
Kirkkonummen Maatilapuodin suvipäivät. Pelimannimusiikkia, traktorijaluelua, hevospuutia ja satupolkua. Maatilapuuti (Eestinkyläntie 316, Kirkkonummi) klo 14–20. Vapaa pääsy.
Lampaasta langaksi -työnäytös. Paikalla suomalaisia maataislampaita. Glims-talomuseo (Glimsintie 1, Espoo) klo 13–15. Museon pääsymaksu 2 ja 1,50 e.
Design Walk. Englanniksi opastettulla kävelykierroksella luodaan katsaus suomalaisen muotoilun historiaan ja vaikuttajiin. Kierros alkaa Esplanadin puistosta Fabianinkadulta klo 13.30. Liput 10 ja 15 e.
Inside Helsinki. Englanniksi opastettulla kävelykierroksella tutustutaan Helsingin keskustan julkisiin sisätiloihin ja niiden arkkitehtuuriin. Lähtö Aleksanterin II:n patsaalta klo 14. Liput 20 e.
Yleisöopastuksia. Klo 13 peruskierros ja klo 15 Viaporin tykit ja tunnelit -kierros. Opastus ruotsiksi klo 12 ja englanniksi klo 11 ja 14. Suomenlinnakeskus (Suomenlinna C 74) Liput 4 ja 8 e.

Menotiedot jatkuvat seuraavalla sivulla.

PÄIVÄN TÄRPIIT

Toru (Ken'ichi Matsuyama) on rakastunut Naokoon (Rinko Kikuchi).

1. Norwegian Wood -elokuva teattereissa. Norwegian Wood on kaunis ja surullinen tarina rakkaudesta ja menetyksestä, kertoo kriitikko Pertti Arova. Haruki Murakamin romaaniin perustuva elokuva sijoittuu japanilaiseen opiskelijamaailmaan 1960-luvun lopulla. Menotiedot Uutta kaupunkia -osiossa.

2. Save The C -hyväntekeväisyysklubi Hernesaarenrannassa. Hernesaarenrantaan on rakennettu väliaikainen itämeripaviljonki, joka tukee itämeren suojelua. Ulkoilmaklubilla näkyy meren ja teollisuusalueen kontrasti. Levyjä soittaa mm. dj Milla Lehto. Hernesaarenranta klo 18–2. Vapaa pääsy.

3. Hard Book Cafe -kirjaterassi Malmin kirjastossa. Kirjasto-henkilökunta suosittelee kirjoja ja lainaa aurinkotuoleja lukijoiden käyttöön. Lisäksi voi pyytää kirjasto- ja oimien mieltymysten mukaan. Ala-Malmin tori 1 klo 15–19. Vapaa pääsy.

4. Damian Cullen Band Semifinaalissa. Irlantilaisen Damian Cullenin luotsaama rockyhtye soittaa Semifinaalissa. Lämmittelijöinä ovat The Voodoo Nights ja Angelina Gracie. Urho Kekkonen katu 6 (sisäpiha) klo 22. Liput 7 e.

5. Chicherina Gran Casinossa. Venäläinen pop-yhtye Chicherina tekee kesän ainoan keikan Suomessa. Mironkatu 19 klo 22.30. Liput 15 e.